

"Stajerc" izhaja vsaki nedelji, dатiran z dnevom prihodnje nedelje.

Viročna velja za Avstrijo: za celo leto 1 kruna, za pol leta 1 kruna; za četrt leta 1 kruna; na Ogrskem in v inozemstvu: Za celo leto 9 krun, za pol leta 4 krun 50 vin. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 20 v.

Uredništvo in upravljivo se nahaja v Ptiju, gledališko poslopje štev. 3.

Slava Ti, ki si nas knete ljubili!

Stajerc

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za $\frac{1}{4}$ strani K 160-- za $\frac{1}{2}$ strani K 80-- za $\frac{3}{4}$ strani K 40-- za $\frac{1}{8}$ strani K 20-- za $\frac{1}{16}$ strani K 10-- za $\frac{1}{32}$ strani K 5-- za $\frac{1}{64}$ strani K 2-- Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 14.

V Ptiju, v nedeljo dne 7. aprila 1918.

XIX. letnik.

Vojna in mir.

Odkritja ministra Czernina. — Sploški mir preprečili. — Šeški in jugoslovanski veleizdajalci. — Nemške zmage na zapadu vedno večje. — Uspehi na morju.

Zaupnik presvitlega našega cesarja, minister za zunanje zadeve grof Czernin je imel velezanimiv govor, poln ponosa na zmagovito orožje naših in nemških zavezniških vojakov in poln veselega upanja, da se kmalu uresniči splošni mir. Minister je pri temu pa tudi s povzdignenim glasom izjavil, da tisti, ki v prvi vrsti zavlačujejo vojno, ki preprečujejo mir, ne sedijo v inozemstvu, marveč pri nas doma. Ze pred sedanjo veliko ofenzivo je bil splošni mir skoraj gotova stvar; ali — kakor pravijo natančna poročila iz inozemstva, — zunanj sovražniki so dobili novi pogum, ker so jim domači naši češki in jugoslovanski veleizdajalci obljubili, da razbijejo Avstrijo. Ti veleizdajalci so torej krivi nadaljevanja vojne, ti so krivi zavlačevanja miru, ker želijo, da binaši sovražniki zmagali in bi se s tem njih blaznici cilji uresničili. To je zdaj od cesarjevega ministra pribito. In minister nas kliče vse na boj zoper ta veleizdajalski strup! Opaziramo se posebej na govor ministra, ki ga v današnji številki pričasamo. Veleizdajalcem je bila krinka razlicna potegnjena!

Nemško zmagovalno prodiranje na zapadu napreduje z vsakim dnevom in roditi krasne uspehe. Doslej so Nemci vjeli nad 75.000 Anglezov in Francozov ter zaplenili razven nepreglednega družega vojnega materiala nad 1100 topov. Tudi na morju se je doseglo zopet lepi uspeh.

Avstrijsko uradno poročilo od četrtega.

K.-B. Dunaj, 28. marca. Uradno se danes razglaša:

Na Beneškem mestoma živahni artillerijski ogenj.

Na zapadni fronti pridobil je napad zopet na prostoru.

Šef generalštaba.

Nadaljevanje nemških zmag.

Nemško uradno poročilo od četrtega.

K.-B. Berlin, 28. marca. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Na bojišču na Francoskem pripeljal je Anglež nove, iz drugih front odtegnjene divizije našim četam nasproti. — Severno zapadno od Bapaume vrgli smo sovražnika iz vseh odprtinskih postojank na Burgnoy in Hebuterne

nazaj. S posebno ljutostjo boril se je sovražnik zmanj za zopetno pridobitev Albert a. Močni, od pancerkih vozov spremljani napadi so se razbili krvavo na zapadno mesto ležečih visočinah. Južno od Somme vdrl so naše divizije na mnogih krajih skozi vse sovražne postojanke in so vrgle Angleze in Francoze v od 1. 1914 od vojne nedotaknjeni pokrajino Francos in nazaj. — Zmagovite

čete nemškega prestolonaslednika so v nezadržljivem napadu od St. Quentin a preko Somme vdrl v sovražne postojanke v okroglo 60 kilometrov globokosti. Vsilile so včeraj do Pierrecourta in so zavzale Montdidier. — Naše izgube se držijo v normalnih mejah; na posameznih središčih so težje. Število lahko ranjenih se ceni od 60 do 70% vseh ranjencev. — Na lotrinskem fronti so postali artiljerijski boji močnejši.

Prvi generalkvartirmožster

Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od petka.

K.-B. Dunaj, 29. marca. Uradno se danes razglaša:

Na vzhodu in v Italiji nobeni posebni dogodki.

Šef generalštaba.

Nemci vjeli nad 70.000 sovražnikov in zaplenili 1100 topov.

Nemško uradno poročilo od petka.

K.-B. Berlin, 29. marca (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. V krajevnih bojih na obeh straneh Scarpe vdri smo v najspredajšnje angleške postojanke in smo več tisoč mož vjeli. — Pri severu od Albert a nadaljeval je Anglež brezuspešno in z velikimi izgubami svoje protinapade. Med Somme in Avre smo nanovo napadli. Iz starih postojank in hrabro branjenih vasi vrgli smo sovražnika preko Barsufer-Abencourt proti zapadu in severnem zapadu nazaj. — Proti posameznim oddelkom naše nove fronte med Montdidier-Noyon vodil je Francoz večkrat ljute protinapade; izjavili so se pod težkimi izgubami. — Doslej dognani plen od začetka bitke znaša 70.000 vjetih in 1100 kanonov. — Na lotrinskem fronti trajalo je povisano ogrenje delovanje naprej. — Ritmožster von

Richthofen dosegel je svojo 74. zračno zmago.

Prvi generalkvartirmožster Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 30. marca. Uradno se danes razglaša:

Na Piavinem otoku Papadopolij zavrnile so naše varstvene čete en italijanski sunek. Tudi v ostalem je bilo bojevno delovanje na južnem zapadu živahnejše.

Šef generalštaba.

Novi uspehi v nemškem prodiranju.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 30. marca. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Na bojišču severno od Scarpe je položaj nespremenjen. Izčistili smo od sovražnika A yette. — Med Somme in Avre vrgli smo Angleze in njim na pomoč prihajajoče Francoze iz delov njih spredajšnjih postojank in smo zavzeli Beaumont ter Mezieres. — Francoski napadi proti Montdidieru so se izjavili. Francozi so zdaj tudi z razrušenjem Laoja priseli. Vsled trajnega obstreljevanja bila je katedrala znatno poškodovana.

Prvi generalkvartirmožster Ludendorff.

Živahni boji v Italiji.

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 31. marca. Uradno se danes razglaša:

V Italiji traja živahnejše bojevno delovanje naprej.

Šef generalštaba.

Nemške zmage med Somme in Oise.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 31. marca. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Na visočinah severno od zgornje Ancre zavrnili smo angleške protinapade. — Med Somme in Oise smo v napadu nove uspehe dosegli. Na obeh straneh potoka Luce najspredajšnje s francoskimi regimenti ojačene angleške črete, vzel v naskoku v dolini ležeče vasi Arvercourt, Hargard in Demuin ter smo vrgli sovražnika vkljub najljutješim protinapadom: Moreuil in severno ležeče gozdne visočine nazaj. Med Moreuilm in Noyon napadli smo prihajajoče francoske kore. — Severno od Montdidier vrgli smo sovražnika čez reko in smo zavzeli na zapadnem obrežju ležeče postojanke. Večkrat ponovljeni protinapadi Francozov zapadno od

Montdiera so se krvavo izjalovili. F'ontaine je zvečer v naskoku zavzet. Mesniel pa se je v ljutem boju obdržalo. — Od Montdidera do Noyona napadajoči Nemci vrgli so sovražnika iz njegovih sveže zgrajenih jarkov do Tiercourtia in Villy. Močni protinapadi Francoozov so se tudi tukaj izjalovili. — Oiso obvladujoči for Renaud, južno-zapadno od Noyona, se je v naskoku zavzel. Od vseh strani fronte se poroča najtežje krvave izgube sovražnika.

Prvi generalkvartirmojster
Ludendorff.

Avtrijsko uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Dunaj, 1. aprila. Uradno se danes razglaša:

Ob spodnji Piavi, v prostoru od Schlägena (Asiago) in v dolini Laghi bili so italijanski poizvedovalni sunki zavrnjeni.

Šef generalštaba.

Nadaljevanje nemškega napada.

Nemško uradno poročilo o d
pondeljka.

K.-B. Berlin, 1. aprila. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Na bojišču severno od Somme so se artiljerijski in minski boji zvečer zopet oziveli. — Med potokom Luce in reko Ancre smo nadaljevali svoje napade in smo zavzeli visočine severno od Morenila. Angleži in Francozi, ki so večkrat brezuspešno v protisunku napadli, dobili so težke izgube. Neki krajevni sunek na zapadnem bregu Avre prinesel nas je v last gozda Arrachias. — Tudi včeraj poskusili so francoske divizije v večkratnem navalu, zapadno od Montdidera ter Don in Mayom izgubljene vasi in visočine pridobiti. Vsi napadi so se krvavo razbili. — Z boji zadnjih dni se je število od začetka bitke pripeljanih vjetih na več kot 75.000 mož povisalo.

Prvi generalkvartirmojster
Ludendorff.

Avtrijsko uradno poročilo od torka.

K.-B. Dunaj, 2. aprila. Uradno se danes razglaša:

Ničesar poročati.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 2. aprila. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Na bojni fronti ostal je položaj nespremenjen. Protinapadi, ki jih je sovražnik pri Hebuterne in s posebno ljutostjo proti od nas zavzetim visočinam med potokom Luce in Avre peljal, so se pod težkimi izgubami razbili. Manjši infanterijski boji med Ancre in Oise. — Francozi

so nadaljevali obstreljevanje od Laona. Veliko število prebivalcev postal je njih žrtev. — Poizvedovalni boji na vzhodnem bregu Maase, pri Haudomontu in južno-vzhodno od Thanna prinesli so nam vjete. — Včeraj smo 22 sovražnih letal in 5 balonov sestrelili.

Prvi generalkvartirmojster
Ludendorff.

Prvotna velika zmaga Nemcev na zapadu.

(Iz uradnega popisa.)

Dne 26. t. m. so Nemci prebili angleško-francosko bojno črto na bojišču pri Sommi; dalje so prekoračili Ancre, vzeli Albert in Roye. Ob obeh straneh Somme so se pričeli Angleži in Francozi umikati; močni oddelki krijejo njih umik. Včeraj so Nemci ob obeh straneh Somme napadali dalje in počasi napredovali. Reuterjev poročevalcev pri francoski armadi naznana, da je zdaj napočil tisti trenutek, ko mora poseči v bitko rezervna armada sporazuma, ker so se nemški voji že gotovo utrudili. Nemci, tako sodi, groze zdaj Zahodu čez bojišče ob Sommi, iz Noyona pa Parizu, ker vodi tam čez Compiegne cesta v Pariz. Tudi sicer, kakor pravi "Corriera della Sera", Angleži splošno pričakujejo, da bodo Nemci proti Parizu udarili. Albert, katerega so Nemci vzeli, je zato posebno važen, ker vodi iz tega mesta tvornic z 12.000 prebivalci cesta v Amiens. Nakovalna nemška armada je razširila svojo fronto na 120 km. Fochova rezervna armada še ni nastopila, pač se pa čuje, da posilja Foch znatne sile svoje armade z juga približno v prostor Compiegne-Clermont-Bauvais proti Nemcem, da brani Pariz. Ako se Nemcem posreči, da vzamejo Amiens, bi bilo desno krilo angleško-belgijske armade ogroženo za hrbotom. Zanimivo je, kakor poročajo listi, da stoji od Kanala do Adrije 500 divizij pripravljenih na boj. Ludendorff je rekel te dni časnikarjem: Začetno bitko smo dobili, kaj ji bo še sledilo, se danes še ne ve.

Sodba neutralcev.

Curih, 29. marca. „Neue Zürcher Nachrichten“ pišejo: Nemci so s pomočjo slavnih avstro-ogrskih artiljerije dosegli sijajno zmago. Premoč nemškega vodstva se je brezpogojno pokazala. Po dosedanjem razvoju velike bitke na Francoskem se more pričakovati, da postane to le zaključna odločilna bitka v svetovni vojni. Dnevi Clemenceaua in najbrž tudi Lloyda George so šteti. To je vprašanje prihodnjega tedna. Stojimo pred veliko odločilno končno zmago osrednjih velesil.

120 km.

Krupp je izdelal nov top, ki strelja, kakor poročajo, 120 km daleč. Iz tega topa sedaj Nemci obstreljujejo Pariz. Ta vest je presenetila vse svet. Ko so Nemci obstreljevali Dunkerque, so se vsi čudili, da more top

strelijeti: 40 km daleč. Takrat se je mnogo razpravljalo, če je tako orožje sploh mogoče. Kako malo pripravljeni smo pa bili na strelijeti: 120 km! In vendar! Napravimo si najprej sliko o potrebnih eneržiji, ki jo mora imeti krogla, da v minutnem skoku premaga tak velikansko daljavo. 24 cm granata tehta okoli 200 kg. Dosedanji Kruppovi ladijski topovi bruhačijo take granate z eneržijo približno 8500 meterskih ton skozi ozračje. Vzeminimo okroglo 10.000 in daljavo 16 do 20 km. Bi hoteli doseči daljavo 120 km, bi bila potrebna 6 do 8krat večja eneržija. Torej 60.000 do 80.000 meterskih ton. Največja Kruppova krogla, ki tehta 620 kg in ki se izstreli s približno 1000 m začetne hitrosti razvija silo, ki odgovarja 25.000 do 31.000 meterskim tonam. Za novi Kruppov top bi tedaj rabili dvakrat do trikrat večji naboj, kot ga že delj časa vporabljajo za veliki Kruppov top. Taka količina smodnika pa končno še ni izključena. Nazadnje se da ne praviti tudi taka cev, ki prinese ta dvajni ali trojni naboj, ne da bi počila. Prav tako je mogoča nova oblika izstrelka, ki povzroča manj zračnega trenja, kot dosedanje granate Zelo zanimivo je tudi, kako visoko doseže taka krogla. Granata, ki je padla v Pariz je moralna prileteti iz nedosegljive, bajne visocine: namreč iz višine 30. 40 do 50 km. Granata je moralna tedaj romati zelo „globoko“ v ozračje, predno je padla v Pariz. Nastaja mnogo zanimivih vprašanj, n. pr. kako velika je možnost zadetka in kako velika razpršitev? V prejšnjih desetletjih bi bil tak top brez pomena, ker niso mogli videti cilja. Danes je to potom aeroplakov mogoče. Nadaljnjo vprašanje je, kako dolgo je potrebna. Manjši angleški ladijski topovi preneso okroglo 350 strelov, največji samo 130. Koliko strelov prenesi 120 km top? To bi pokazala bodočnost. Drugo zanimivo vprašanje je, koliko časa potrebuje krogla, da preleti tako velikansko daljavo. Granata ne le naravnost, marveč napravi lok, ki meri 140 do 160 km. Imeti bi moralna 2400 do 2800 m začetne brzine, da razvije prej omenjeno visoko silo. Potrebovala bi tedaj približno 20 minut ali še manj, da prileti na svoj cilj. Brzovlak rabi 2 uri, avtomobil bi moral biti že pravi voz za dirke, da bi to pot napravil v eni uri.

Vojna na morju.

Novi uspehi podmorskih čolnov.

W.-B. Berlin, 20. marca. Naši podmorski čolni so v Irskem morju in na vzhodnem obrežju Anglije zopet 20.000 brutto-register-ton sovražnega trgovska-ladijnega prostora uničili.

Šef admiralnega štaba mornarice.

20.500 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 28. marca. V zatvor

Občinska seja.

Po H. Fraungruber.

„Ali smo?“ vprašal je župan na občinski seji in pogledal okoli sebe. „Kje je Haberleitner?“

Eden je pogledal drugega, ali Haberleitnerja ni bilo. Končno se je oglašil hlapec. „Bi sem pri njemu, gospod župan. Ko sem potrkal, zavpil je Haberleitner: „Jaz spin!“ No, sem si misli, alkо človek spi, se mu ne more nobene poše sporočiti. Zato ni tukaj, ta Haberleitner.“

„Taka neumnost“, pravi župan in si posadi špeganje na nos. A Dukovec je poslal pismo, ta se je tudi zmužil. Poslušajte (čita): „Podpisani prosi, da je nakrat zbolel, zato se ne more seje udeležiti in prosi zato, da bi se ga zato oprostilo, zato, ker je zbolel. Udani Miha Kajl, po domače Dukovec. — Ta bi imel tudi po seji čas, postati bolan. No, zdaj pa smo. Torej — vi veste, da hočemo cesto, novo cesto od Karvinovega gozda, da pripeljemo les lahko do železnice.“

„Lahko do železnice“, dejal je Strabihler, „bravo, to je ta prava.“

„Torej dobro! Zemljišče je Gozdarjevo. Zato je Gozdar na današnji seji prva točka.“

„Holt ja“, zarezenčil se je Gozdar, „jaz moram moj travnik pustiti, zato sem prva točka, tako rekoč

glavna točka. In to me veseli in zato pravim: ja, jaz dam travnik!“

„Prav je“, omeni župan, „to je lepo od Gozdarja da s to zadevo ni proti občinskemu blagru. Ali ljudje, gospod okrajni glavar vidi tako rad ednoglasni sklep in zato moram vsakega vprašati. Kaj misli Ravtašel k cesti?“

„Jaz sem tako janjo“, pravi Ravtašel.

„Jaz tudi“, zakriči Mandl, „cesto moramo imeti.“

„Moramo imeti, bravo“, potrdi Strabihler.

„No, in Daksel?“

„Se razume“, meni ta, „to je bilo vedno moje gorovje.“

„Kaj?“ se razburja Harfovec, „ali nisem to precej rekel? Jaz in moj sošed in kolar, mi smo bili prvi!“

„No, potem je dobro“, razveseli se je župan, „potem imamo itak ednoglasni sklep. Ali ljudje, gospod okrajni glavar meni, da bi bila dolžnost občinskega zastopa, da malo premisli?“

„Malo premisli“ mrmlja Strabihler, „bravo, to sem si že dolgo mislil, da to ni prav, ako se nič ne premisli.“

Župan udari po mizi. „Zdaj govorim jaz! Ker bi napravila cesta občini troške —“

„Je že res“, dejal je Gozdar, „in jaz naj dam zato svoj travnik.“

„Tega ti mora občina odkupiti“, meni župan, „in delavce moramo plačati in vsak kmet mora šoter dovoziti, no, saj tako veste, da ni nič zastonj na svetu.“

Zdaj je ostal Daksel in potipal s svojo palico po županovi grbi. „In to rečem, cesta bode vsak dan več košala, saj vemo, kako to gre!“

„Prav imam, Daksel“, pomagal mu je Mundl, „to je bilo vedno moje mnenje. Dalje traja, več košta. Tu se ne sme kar notri skočiti!“

„Kaj pomeni to?“ pravi župan; „saj ste bili ravno kar vsi za cesto!“

„Vsi za cesto, bravo“, reče Strabihler, „kaj se prav zato? Nova cesta, to je že dobro, ali slabe čase moračev tudi premisli, ko je itak denarja tako malo!“

„Kaj?“ zakriči Harfovec in postane rdeč kot kuhanjak, ali nisem to vedno rekel?“

„Ne, tega nisi rekel“, se brani župan.

„Mislim sem si pa to. Jaz in sošed in kolar, mi smo zadrnji, da bi se denar ven metal.“

„Se razume“, pravi Daksel in potipa zdaj Harfovca s palico po grbi, „in končno vprašam: ali moramo imeti novo cesto? Kaj ne, Gozdar?“

„Je res, res, jaz ne dam svojega travnika za katerega, to mi niti v glavo ne pade!“

Župan izprazne svojo fajčilo in vstane: „Torej, ali se naj cesto zgradi ali ne?“

„Ne“, zavpijejo vsi, „ne, bogiev zakaj!“

„Torej smo edini! Cesto se ne zgradi in to je prav. Ljudje seja je končana!“

am okolišu okrog Anglije uničili so naši podmorski čolni 20.500 brutto-register-ton trgovsko-ladijnega prostora.

Sef admiralnega štaba mornarice.

23.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 29. marca. V zavorenem okolišu Srednjega morja so naši podmorski čolni 7 parnikov od okroglo 23.000 brutto-register-ton potopili.

Sef admiralnega štaba mornarice.

Krapina-Toplice zdravi giht
(Hrvatsko) revma
Pojasnila išias
in prospekt gratis.
Dobra oskrba zasigurjena!

158

Knez Lichnowsky.

Lichnowsky, katerega sliko prinašamo, je bil svoj čas nemški poslanik. Pred kratkim je objavil grda obrekovanja zoper Nemčijo, češ, da je ta zakrivila vojno. Zato so tega moža

Fürst Max Lichnowsky,

slovenski listi seveda v deveta nebesa kovali. Zdaj se je dokazalo, da njegovi članki niso nič drugačega nego navadna laž in zavijanje. Prvakom je seveda vsaki lump dobro došel, a hujška zoper z nami zvezano Nemčijo!

Politični utrinki.

Kdo bi vladal v „jugoslovanski“ državi?

V svoji zloglasni „deklaraciji“ pravijo „jugoslovanski“ poslanci, da zahtevajo jugoslavansko državo, to je združenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno državo „pod habsburškim žezlom“. Za nas je jasno, da je to seveda le grdi švindel. Kajti prvaški listi so opetovanjo izjavljali in še vsak naprej izjavljajo, da je deklaracija le „minimalni program, to se pravi, da vsebuje le najmanjše zahteve. Med jedjo prihaja apetit! Ako je ta blazna deklaracija res le najmanjša in najponižnejša, potem ostane na poti v tej smeri le še ena zahteva: „jugoslovanska država“ brezokvirja avstro-o grske monarhije in brez habsburškega žezla. To je tako jasno, kakor beli dan in le pijačne klerikalne babnice, ki delajo danes pri nas na Slovenskem politiko, ter navadni veleizdajalski zapeljivci zamorejo to nepobitno dejstvo tajiti. Zdaj pa vprašanje: Kdo bi v „jugoslovanski državi“ v resnici vladal? Za sebo ne vemo, kajti na Balkanu so kralji vseslovenskega mišljenja večinoma potom morilčevega revolverja ali rablja lastnih svjil oficirjev končali. Gotovo je le eno: Najmočnejši živelj v „jugoslovanski“ državi bi bili Srbi, za njimi Hrvati, konečno pa Slovenci. V svoji neskočni vladožljnosti, brezobzirnosti in podivjanosti bi si znali Srbi kmalu pridobiti vso oblast in nadvlado. Posrbili bi v kratkem Hrvate, od katerih jih loči itak le mala jezikovna in verska razlika,

in — Slovenci bi bili pod jerobstvom in tlačanstvom Srbov. Tako kakor svojo narodnost, bi morali Slovenci in Hrvati tudi žrtvovati svojo vero, kajti Srb je strupeni sovražnik rimsко-katoliške vere, on ne trpi drugačega nego pravoslavno srbsko cerkev, v katero bodejo morali tudi marsikateri katoliški duhovniki prestopiti... Tako stoji stvar s tistimi „jugoslovanskimi“ hujskarijami, ki se jih troši med nevednim ljudstvom, namesto da bi se med ljudstvom v teh težkih časih raje širilo čut za avstrijsko domovino in ljubezen do cesarja!

Bogokletstvo.

Mi gotovo ne zavijamo farizejsko oči, kakor da bi bili najboljši kristjani na svetu. Ali vero v politične namene izrabljati, tega mi ne maramo in to mi iz vse duše obsojamo. Kdor je prebiral slučajno velikonočne številke prvaških listov, temu so se moralni pač lasi ježiti. Kar se je tukaj skupaj skrupsalo, zlagalo in zmazalo, to presega že vse meje. Velikonočni praznik je vendar spomin na Vstajenje Odrešenika Krista. Prvaški listi pa pisarijo zdaj: „Mi vstajamo“ (mi = jugoslovanski odrešeniki; ali pa „Naše Vstajenje“ (naše = ono „Jugoslovanci“). Kaj briga te ljudi spomin na trpljenje, smrt in vstajenje Jezusa načarenškega? Briga jih je „jugoslovanska“ ideja, → na delavnik in praznik, v krčmi in v cerkvi, pred oltarjem in na prižnici ter v uredništvu, kjer se dela jo debeli politični popi na potrežljivem papirju za „Bogove“... Spominajmo se nazaj! Kako divja gona je skozi par let divjala zoper „Štajerca“, kot „brezverski list“, kot „antikrista“, ker se je upal „Štajerc“ par politikujočih popov, ki so bili tudi osebno umazani, za ušesa prijeti. Danes uganjajo politični duhovniki sami pravo bogoklestvo v enem škof, nobena cerkvena oblast ne dvigne svoje roke, da bi udarila po krivcih! Vera po farijih gor, po tarjih dol.

Komu bude zaupan uvoz ukrajinskega žita?

„Reichspost“ piše:

Te dni se je na Dunaju neka žitno-transportna družba pod imenom „Gig“ ustavnila, katere naloga boda, določene množine žita iz Ukrajine na Avstrijsko spraviti. Dosej se je 11 komisijskih firm postavilo, ki bodo vse v Ukrajini delavne. V predstojništvu „Gige“ sede sledeči gospodje: Moric Kohn, podpredsednik borze za kmetijske pridelke na Dunaju; Hermann Reif, podpredsednik žitne prometne družbe; Karl Kerfel, predsednik praške produktne borze, dr. Fischl, glavni tajnik praške produktne borze; Karl Gibian; Karl Gehorsam; dr. Aleksander Horowitz, generalni tajnik borze kmetijskih pridelkov na Dunaju; Milan Herman, direktor komunalne banke za industrijo in trgovino na Dunaju; Viljem Löwy na Dunaju; Ludvik Sajko, Praga; Ludvik Wertheimer; za ravnateljata bila izvoljena dr. Fuchs in Friderik Glatz. Clovek kar ne veruje svojim očem! Zastopniki onih krogov, ki so že v miru s špekulacijo v žitu svoj najlepši „kšeft“ delali, levi produktnih borz bodejo zdaj z monopolskimi pravicami za uvoz žita obdarovani. Ali nimamo na Avstrijskem nobenih velikih skladiščnih zadrug, mlinskih zvez, kmetijske in trgovske zadruge, ali nimamo pred vsem nobenih kristjanov, ki bi se jim zamoglo izročiti ta za preskrbo z živili prebivalstva takoj važni urad? Ukrajini bodejo gledali, kadar bodejo imeli opraviti s to „Gigo.“ Gotovo so imeli Avstrijo za vsaj nekoliko krščansko državo. Zdaj jih postavlja ta država korporacio nasproti, ki je navidezno poslana od kake nove cijonistične republike. Pa razven vtisa, ki ga bode „Gig“ napravila na Ukrajinu, — katere jamstvo ima krščansko prebivalstvo, da bodejo žitni špekulantni mirnih časov v vojni interesu ljudstva pospeševali? Ta nova judovska centrala nam je še manjkala!

Varstvo domovja.

Gospodarska beda, v katero nas je vrgla vse svetovna vojna, zahteva ne samo pospeševanje vseh onih odredib, katere zahteva redno vrnitev motenega gospodarskega življenja, marveč se mora tudi one točke v oku vzeti, ki jih zahteva novo orientiranje, in ki jih je zlasti v tem videti, napraviti se v lastno-državnem gospodarskem okolišu kolikor mogoče samostojno in neodvisne.

Važnost tega spoznanja se razsvetuje z dejstvom, da na primer pred vojno, tako v Nemčiji, kakor tudi v avstro-ogrski monarhiji, ni bilo mogoče, stavbena dela v zidarskem rokodelstvu uresničiti brez uporabljanja inozemskih rokodelcev. To dejstvo je tembolj sramotno, ker je v istem času nevarno veliko tisočev mladih ljudi iz omenjenih državnih okolišev, zaradi pomanjkanja na organizaciji in primerni delavski priliki, bilo prisiljeno izseliti se in si v tujini kot malo cjenjeni delavci ali hlaci svoj kruh težavno služiti. Iz tega zamore le slediti, da se dotične domovinske oblasti slabih posledic niso zavedale in vsled tega svoji nalogi, te mlade sile lastnemu narodu v službo dati, niso postale pravične.

Isto pomanjkanje razumevanja vladalo je tudi glede napram odlikovanju raznovrstnih tujih pridelkov, ki so bili jako mnogokrat v škodo lastnega gospodarstva uporabljeni — in pri čemur je bilo nekaterikrat celo iz popolnoma ničlih vzrokov, domače tekmovanje onemogočeno ali omejeno. Samoumevno je, da pri takemu pomanjkanju narodno - ekonomskega razumevanja, narodno blagostanje ne raste; zato se ne more dosti dovolj nato opozarjati, da pri zopetnemu uresničenju razrušenih zgradb se ne bode učinkovanje domovinskega varstva ne samo raztegal na preprečenje popačenja po neprimerno tujem načinu stavbe in uporabo takega stavbenega materiala, marveč da se bode moral tudi na učinkovanje na vzgojo primernih delavskih moči za potrebno domače stavbno obrt raztegati, kar se bode po propagandi in pridruženju pridne posredovalnice delavcev in učenjem zapričelo ter kar bode domačemu gospodarstvu v korist. Pač bi se ne smelo celo pri najširnejšemu izzidanju omenjene organizacije varstva domovja, mednarodno tekmovanje na izmenjavi blaga in osebne prostosti biti preozkorčno, ker bi bilo ravno tako bedasto kakor neumno, ponjano dobro tuje blago, ki je namenu primerno, samo zaradi tega izključiti, ker bi se manjvredno domače principijelno hotelo protežirati in vkljub znamen posledicam ne hotelo na stran položiti.

Hvalevredna in v splošnem interesu ležeča naloga bi bila tudi v tem videti, da varstvo domovja z ozirom na sedaj vladajoče pomanjkanje najbolje primerne stavbenega materiala in dobro izurjenih delavskih sil glede zopetne zgradbe vsled vojne uničenih vasi in mest, ter drugih stavb, bode moral svoj vpliv v tem oziru uporabiti, ob sebi že obžalovanja vredne prosilce za stavbe s primernim podukom pred prenagliimi odredbami in ukrepi svariti, da se take na lastno pest idoče in večinoma hrepenuju varstva domovja nasprotjuje izpeljave stavb kolikor mogoče preprečijo.

(Dalje prihodnjic.)

Tistim, ki so podpisali...

Prečitajte krasni in velepomembni govor cesarjevega zaupnika, ministra za zunanje zadeve, grofa Czernina. Ako imate le iskrico poštenja v sebi, potem vas mora rdečica sramote obliči? Kaj, ko bi na Dunaju res pregledali tiste pole in se zanimali za to ali ono ime? Minister Czernin je dejal, da so češki in jugoslovanski rogovileži, ki delujejo za raztrganje Avstrije in krovov in službi naših sovražnikov. In vi ste

tem hinavskim zaveznikom zunanjih sovražnikov njih farizejske pole podpisali. Tako da zamore kdo v sovražno inozemstvo poročati, toliko in toliko tisočev Slovencev je proti Avstriji! Vi, ki ste podpisali, ali vas ni sram?

Grof Czernin je dejal na podlagi nepotnih dokazov, ki jih ima kot zunanjji minister, da bi se bil pred kratkim sklenil splošni mir; ali sovražniki so razprave vstavili, ker se jim je iz Avstrije od naših notranjih veleizdajcev poročalo, da bode ta država v kratkem razbita. Vi, ki ste podpisali, ali vas ni sram in strah? Saj se vas mora vendar k onim šteiti, ki rujejo na temeljih Avstrije! Saj se vas mora smatrati za sokrive, da splošni mir še ni uresničen! Tisoči in tisoči krepkih mož, očetov, sinov, starčkov mora prelivati svojo kri naprej, mora upanje na skorajšnjo vrniltev odložiti, ker zahteva par zbesnelih popov in od sovražnikov plačanih agentov politične cilje, ki jih zamore doseči le po zmagi sovražnikov. Vi pa, ki ste podpisali, ste podpirali te cilje... Morda imate sami očete, brate, sinove v vojni; kaj, ako pade eden njih? Ali vas ne peče vest, vi, ki ste podpisali?

Vemo, da pretežna večina teh podpisovalcev je neizobražena, je bila zapeljana od gladkih besed političnega popa. Ali po tem govoru cesarjevega zaupnika grofa Czernina je konec Koroševe glorie. Obrnite mu zdaj tudi vsi hrbet, vi, ki ste podpisali, vi zapeljani reveži...

K bojem na zapadu

Zum deutschen Durchbruch.

Z ozirom na poročila o zmagovitih odločnih bojih na zapadu prinašamo tozadnevi zemljevid.

Minister grof Czernin o zunanjih in notranjih sovražnikih, o vojni in miru.

Dne 2. t. m. je imel naš zunanjji minister grof Czernin pred načelniki občinskega sveta dunajskega, ki so ga posetili pod vodstvom župana dra. Weißkirchnerja, velezanični govor, katerega prinašamo v glasnih njegovih točkah:

Minister se je pečal najprvo s pisom ameriškega predsednika Wilsona, ki nima drugega namena, nego da bi razvijil Dunaj in Berlin. Mi smatramo Wilsonove točke za zmožno podlago za razprave. Vprašanje pa je, ali bode Wilson tudi svoje za-

veznike na to stališče spravil. Bog mi je priča, da smo vse poskusili, kar je bilo mogoče, da bi preprečili novo ofenzivo. Ententa tega ni hotela. G. Clemenceau je nekaj časa pred začetkom zapadne ofenzive pri meni vprašal, ali bi bil k razpravam pripravljen in na kateri bazi. Jaz sem takoj sporazumno z Berlinom odgovoril, da sem v to pripravljen in nasproti Francoski ne morem najti druge zaprake nego želja Francoske po Elsaß-Lotrinški. Iz Pariza se je odgovorilo, da se na tej bazi ne more razpravljati. Potem ni bilo nobene volitve več.

Ogromna borba na zapadu se je že vnela. Avstro-Ogrske in nemške čete borijo se ramo ob ramu, kakor so se skupno na Ruskem, na Srbskem, na Rumunskem in v Italiji borile. Zvestoba ob Donavini manjša od zvestobe Nemčije!

Prvo vrgel v krog naših sovražnikov je napravil mir z Rusijo in Ukrajino. Z Rumunijo se je sklenil mir, ki tvori začetek prijateljsko sosednjih razmer. Neznačna popravila mej, ki smo jih dobili, niso aneksije. Skoraj ne naseljene pokrajine, služijo izključno vojaškim varstvenim namenom. Minister razpravlja potem natanko o rumunskem miru, o katerem bodo pozneje poročali. Nadalje govorji minister o Balkanu, na katerem hočemo vstvariti stalni red in mir. Tudi Srbije nočemo uničiti. Mi smo v zadnjih tednih le preko poti k splošnemu miru prehodili. Zadnji oddelek velike svetovne drame prihaja. Mi bodo predrl in morda ni več čas daleč, ko bodo gledali na zadnja leta nazaj, kakor na dolge, hude sanje. Upanje naših sovražnikov na konečno zmago ne temelji več samo na vojaška pričakovanja in blokado. Naše armade so dokazale, da so ne prema gljive, in blokada se je v Brestu-Litovskem razstrelila. Vojno podaljšajoče nad naših nasprotnikov so pač v veliki meri naše notranje-politične razmere in — kako strašno! — gotovi politični voditelji, ne nadzadne v češkem taboru. To vemo čisto natanko iz mnogoštevilnih ednakih poročil iz inozemstva. Pred kratkim smo bili blizu tega, da stopimo v mirovna pogajanja z zapadnimi silami. Nakrat se je veter obrnil, in kakor natanko vemo, sklenila je entanta, da je bolje še posčakati, kajti parlamentarni in politični dogodki pri nas opravičujejo nado, da bode monarhija kmalu brez moči.

Kakšna grozna ironija! Naši bratje in sinovi se borijo kakor levi na bojišču. Milioni mož in žensk v zaledju nosi junasko svojo trdo usodo. Vsi pošljajo vroče molitve k Vsemogočnemu, da naj se vojna hitro konča. In gotovi voditelji, ljudski zastopniki, rujejo zoper zvezo z Nemčijo, ki se je tako krasno obnesla, spremljajo rezolucije, ki nimajo prav nobene zveze z misijo zmage, ne najdejo nobene besede graje za češke čete, ki hočejo izdajalsko proti svoji lastni domovini in svojim lastnim orožnim bratom se boriti, hočejo dele iz ogrske države iztrgati, držijo pod varstvom imunitete govor, kisejih ne more drugače razumeti nego klic na sovražno inozemstvo, nadaljevati boj, da svoja lastna politična stremljenja podpirajo in vnemajo vedno iz novega zločinski vojni furor v Londonu, Rihu in Parizu. Podli, gnušni Masaryk (češki profesor, ki je kot veleizdajalec na Anglešku pobegnil in hujška tam zoper Avstrijo!) ni edin v svoji vrsti! Imamo še Masaryka v notranjem naših mej. Jaz bi o tem konkretnem slučaju mnogo raje v delegacijah govoril, ali sedanje vpoklicanje odborov se je izkazalo nemogoče, in jaz ne morem čekati. Jaz moram v par dneh nazaj v Rumunijo, da dokončam mir, in pri počasnemu poteku, ki so ga imela doslej mirovna pogajanja, ne vem, kako dolgo bode trajala moja odsotnost. Javnost pa, ki po častnem koncu vojne hrepeni, naj ve, kaj predvsem vojno podaljšuje. Ne dvigam splošnih obtožb, vem, da češki narod v splošnem lojalno misli, vem, da se dobi češke voditelje, katerih avstrijski patrijotizem je čist in jasen, ali jaz dvigam obtožbo proti onim voditeljem, ki želijo potom zmage entente končati in svoj cilj dosegati. Premagali bodo tudi te težave. Gotovo! Ali ti, kateri tako ravnajo, nalagajo gospo-

n o odgovornost nase. Oni so vzrok, da nadaljni tisoči naših sinov padajo, da traži bodo naprej in da vojna ne neha. Ali jih je strah pred to odgovornostjo? Kaj bodo nemške, kaj bodo grške materje enkrat rekle, ako po miru vojno podaljšujejo delo teh mož jasno pred vsem svetom postane dokazano? Še več: Ne potrebujem opombo glede Nemcev in Ogrov. Rekel sem že: na rodisam, kateri tigospodje zastopajo, ne mislio tako, kakor oni. Poznam Češko natanko. Znam razliko med II. češkim ljudstvom in gotovim voditeljem Češko ljudstvo, češka mati ne misli tako. Mati, ki za sina, žena, ki za soproga jože, je internacionálna. Ona je ista v vseh narodih monarhije. Vojna beda veže vse narode. Vsi hočajo konec vojne, ali zapeljani so ne vidijo, da so posamezni voditelji in zastopniki tisti, ki vojno zistematično podaljšajo. Obžalujem, da mi razmere dajo tako redko priložnost, govoriti k izvoljenim ljudskim zastopnikom. Hudo je za ministra zunanjega, da ga njegove uradne dolnosti v danem času silijo, bivati mesece dolgo v inzemstvu, — ali jaz spadam tja, ki se sklepa mir. Morda, ako bi zamogla več v deželi živeti, da bi s pomočjo državi zveste stranke — in hvala Bogu, mi imamo take — uspešne proti onemu streljenju zamogel nastopati. Ali jaz apeliram na vse one, ki želijo kmalušnji, častni konec vojne, da naj se združijo, in da skupno boj zoper veleizdajajo peljajo. Nikdo ne trdi, da avstrijske ustave mogoče poboljšati in avstrijska vlada je rada pripravljena, skupno z ostalimi kompetentnimi činitelji k temu krankati, da se ista revidira. Ali tisti, ki upaj na zmago entente, da bi z njo svoje politične cilje uresničili,

izvršujejo veleizdajo

in ta veleizdaja je strup v žilah države ter vori zadnjo vojno podaljšajočo upanje naših sovražnikov. Ako izločimo ta strup, potem je splošni, častni mir bližje, nego to velika javnost sluti.

Apeliram na vse! Apeliram predvsem na Nemce in Ogre, ki so o tej vojni nadzoreško izvršili. Apeliram pa tudi na milijone meščanov vseh drugih narodov države, ki so državi zvesti do kosti in ne misijo, kakor posamezni njih voditeljev. Vsak Avstrijec, vsak Oger stopiti mora v vrzel, nikdo nim pravice, ostati ob strani. Velja zadnje, odločilni boj: Vsi možje na krov, potem bodo zmagali!

Tedenski pregled.

Štajerske vesti.

Izzivanje čeških oficirjev v javnih lokalih v Ptuju postaja vedno očitnejše in reklamirajoči. Zlasti neki češki in neki srbski oberlajtnant — tako se nam piše — se posebno odlikujeta. Mi konečno ne bodojo jekali, ako kdo v nekaterikrat preveseli družbi vpije na vse pretege svojih "na zdar" ali "hanba". Pa ljudstvo si izprosi prav odločeno vsako izzivanje, kajti na domači svoji grad si ljudstvo tako vmešavanje ni treba dopasti pustiti. Zanimivo je, da je vodja vseh teh gostilniških ekscesov ptujski odvetniški koncipijent dr. Visejak. Njegova oče se je pisal Wissenjak in je bil zvesto avstrijsko, pošteno štajersko in napredno misleč mož. Revež se bode nad svojim sinom v gradu obračal, kajti dohtarski sinček jaha zdaj političnega konjička in ker ga nikdo resnim ne smatra, ker je nadalje njegova žena Čehinja, dela se zdaj tudi nakrat za sina Ljubuše. Svarimo malega dohtarčka pred nadaljnim izzivanjem, kajti znalo bi se ga enkrat za ušesa prijeti. Raje naj ponavlja vedno zopet svoj jus, kajti na tem tlaku se še bolj optika nego v kavarnah... Gleda čeških oficirjev pa upamo, da bode vojaška oblast energično nadaljevanje tach izzivanj prepre-

Kajti mi bi ne imeli radi, da bi se sloga meščanstvom in vojaštvom kalila!

Neposredni davki. Poroča se nam uradno; četrtletje 1918 postanejo neposredni na Štajerskem dotekli oziroma plačeni slednjih dnevin: I. Od zemljarine, hišnoredovine in najmarine ter od 5 odstotkov davka od najemnine onih poslopij, ki poseže najmarine: 4. mesečni obrok dne aprila 1918, 5. mesečni obrok dne 31. aprila 1918, 6. mesečni obrok dne 30. junija 1918. II. Od občne pridobivne podjetij podatih javnemu dajanju računov: 2. četrtletni obrok dne 1. aprila 1918. III. Od rent- in dohodnine, v kolikor se ti davki ne naročajo na račun državne blagajnice potom taka po osebah oziroma blagajnicah, ki dajejo davku podvrzene prejemke, 1. polmesečni obrok dne 1. junija 1918. Dokler ni napisana davčna dolžnost za tekoče leto, pa se plačevati davek po odmeri preteklosti. Ako se ne plačajo davčni obroki nasneje 14 dni po plačilnem roku, morajo plačati tudi zamudne obresti do državnega davka in deželne doklade, če prosegata celo državni davek dotične davčne vrste K. Če se davki in doklade ne plačajo v tednih po preteku plačilnega roka, iztirja se z zamudnimi obresti vred izvršilnim sum. Plačevanja zvrše se lahko tudi pri skupini c. kr. poštnem uradu v nakaznem smetu poštne hranilnega urada.

Iz Makovlj dobimo razne pritožbe, da se stene avstrijske državljane nadleguje z namenom podpisov za zloglasno "jugoslovensko deklaracijo". Zanimiv je sledički dopis: "Dragi Štajerci" in cenjeni bralci, "Štajerci! Pozdravljamo Vas iz makovljanske fare. Naši pri nas se tudi nahajajo, "Jugosloveni" seveda le taki, ki so sovražniki lastne domovine. To so pač neslani Jugoslovani. Imamo so to črni popovski podrepniki. Nataj ne marajo ti oditi tja doli, sami, brez nas, ki hočemo Štajerci in Avstrijci ostati. Togredo sami doli med Srbe. Ali mi bi se jim navelili, da bi jih spremljali. Podpise nabirajo seveda z vsemi mogočimi lažmi in zavilji. Imamo par takih slučajev, ki so že v sobotni navadni goljufiji. Gospodje in gospodine, ki nabirajo na ta način podpise, bodo pač čudno gledali, ako jih enkrat po tem objavimo in ako potem tudi cenjeno davno pravdništvo nanje opozarjam." — V vsak način prosimo vse naše prijatelje, da nam naznamo, vsak slučaj takega postopanja. Za nadaljnjo boderemo že mi poskrbeli!

Koroške vesti.

Poštena beseda koroških duhovnikov. „Jugoslavenska“ gonja je seveda na Koroškem samo tako velika, kakor na Spodnjem Štajerskem. Zato so se pričeli pošteni koroški duhovniki proti njej braniti. Tako je imela pred kratkim zveza nemških duhovnikov na Koroškem velezančino zborovanje, ki je bilo pravljeno dobro obiskano. Na tem zborovanju so sprejeli sledeči sklepi: 1. Nemški duhovniki, narodna sloga in skupno delovanje vseh Nemcev v Avstriji v boju za državo in svetstvo. — 2. Iz državnega in narodnega žalilca smo principijelni nasprotniki na uresničenje jugoslovenske države naperjenega stavljenja. — 3. Kot katoliški duhovniki obujamo vsako privlačenje vere v politični boju in verska čustva žalečo obliko agitacije.“ — Krepke in prav pametne, resnično duhovniške besede! Prva skrb tem pravim duhovnikom je, da se ne škoduje avstrijski domovini in ne umaja katoliške vere. Medtem ko govorijo češki in prvaški duhovniki kričijo za razrušenje Avstrije in zlorabljajo na ostudni radu vero, držijo se ti pravi katoliški duhovniki starega gesla: Domovina, cesar in vera!

Proti vseslovenski hujskariji na Koroškem. List „Allg. Bauernzeitung“ v Celovcu, ta izborni kmetski časnik, piše v svoji zadnji številki: „Hudo razburjanje nad hujskajočo agitacijo in brezsramnim švindrom z nabiranjem podpisov, ki jo slovenska duhovščina v zvezi z v deželi tujimi panslavističnimi agenti

uganja, sega po vsej Koroški, kjer so Nemci in Slovenci skozi mnogo stoletij v miru in prijateljstvu med seboj živelji, vedno dalje okrog sebe in zlasti je prebivalstvo jezikovno-mešanih deželnih delov, ki po škandaloznem počenjanju od sovraštva napolnjenih hujskočev največ trpi, ki svojemu gnuisu izraz daje in obenem proti nezmiselnim načrtom raztrganja dežele najostrejši protest dviga. Hočemo ostati Korošci in Avstrijci in od razrušenja države, od razdelitve dežele, o urešnicienu jugoslovanske zaročniške države, kakor to hočjo naši zunanjki sovražniki, noče koroško ljudstvo pod nobenim pogojem ničesar vedeti. Tako se sliši iz vseh dolin dežele in ta prava koroška ljudska volja bode in mora biti slišana na merodajnih dunajskih mestih, da ne bi prišlo nepopisno gorje nad državo! — K temu izvrstnemu in do pičice resničnemu članku omenimo, da dobivamo tudi mi iz jezikovno-mešanih krajev na Koroškem vsak dan protestne izjave in izraze nevolje nad onimi „jugoslovenskimi“ hujskočev, ki hočjo Avstrijo in katoliško vero prodati, samo da bi skupno s srbskimi morilci uresničili svojo zaročniško državo.

Naše Karavanke.

Rožna dolina, prekrasna dolina,
hvali te lastno že tvoje imè, —
zelene livade
ste zveste nam nade,
in zvesti varuhu ste strme gorè.

Oj Karavanke, ve tisočletne,
kako radujete vsako srce!
Od zarje rosne
ste zmagonosne, —
sovražnik Koroške, gorje ti, gorje!

Pač prosta je pot čez Karavanke,
a teme prijatelj čezenj ne sme!
Nè, Gorotana,
nè, velikana,
premagal ne bode nikdo še!

Dokler bodo stale Karavanke,
Zvestoba nam dviga naše srce . . .
Korošci smo mi,
Koroška ta kri!
Gorje ti, sovražnik napredba, gorje!

(iz leta 1909)

Razno.

Razsul med Poljaki? Poroča se: Izvrševalni odbor poljske ljudske stranke je sklican dne 7. aprila v Krakov k zborovanju, da precizira stališče stranke nasproti Poljskemu kolu z ozirom na zadnje dogodke. Izmed 20 poslancev poljske ljudske stranke se zavzemajo poslanci Angerman, Bialy, Bojko, Kędzior, Kosocki, Ruebenbauer, Smilowski in Średnicki za solidarnost Kola, poslanci Bomba, Delo, Lewicki, Myja, Tetmajer in Witos so kot pristaši vsepolske taktike za izstop iz Kola. Poslanci Benasz, Dlugocz, Jachowicz in Rusin so še neodločni. Vendar sodijo, da izstopi klub iz Kola.

Zračna pošta. Z otvoritvijo zračne pošte Dunaj-Krakov-Lvov-Kijev smo se tudi v Avstriji pridružili poskusom, ki so jih drugod pričeli in s katerimi polagoma uvajajo zračno pošto. Ko se bo svetovna vojska končala, bodo pač z letali uvajali redno zračno pošto. Premagati bodo morali seveda veliko težav, a brez uspeha ne bo. Na zračno pošto so misili že z zadnjih letih miru. Poskušali so že takrat. Poskusi se sicer niso posrečili, ker letala in letalne lope takrat še niso bile popolne. A med vojsko so se letala in zrakoplovi precej spopolnili in jih bodo še bolj. Saj se iz Amerike celo poroča o nekem novem stroju, ki baje deluje z novo goniilno silo brez para in brez bencina, katero iznajdbo je angleški kongres že patentiral. Sicer pa zdaj tudi naši motorji kljubujejo precej močnim viharjem. Nekatere države so že uvedle zračno pošto, tako Amerika in Italija. Posebno v Ameriki je poštno letalo že precej navadna prikazen. V Italiji leta vsak dan pošta; mornariško letalo med Sardinijo in

celino po natančnem letalnem redu. Dva centa pošte prevaja; precej je že to pisem. V Italiji leta že tudi pošta med Rimom in Turinom. Tudi v Alžiru in Tunisu so že uveli zračno pošto. Angleži pripravljajo zračno pošto med Anglijo in Švedsko. Predlagala jo je švedska trgovska zbornica v Londonu. Francuzi nameravajo uvesti zračno pošto med Francijo in kolonijami. Uporabiti hočjo mornariška letala, ki jih sicer ne morejo rabiti. Zračno pošto nameravajo uvesti med Parizom in Timbuktom z vmesnimi postajami Marseille, Alžir in Salla; v 30 urah upajo, da bodo progo preleteli. Fantastični optimisti napovedujejo, da čez sto let ali še prej, zemlje in morja ne bodo več nadlegovalo zeleznece in parobrodi, marveč da bodo zračni stroji in ladje nadomestili naša sedanja „moderna“ vozila.

Mnenje o Krylenku. „Magyaroszag“ je prinesel zanimiv životopis vrhovnega poveljnika ruske armade, Nikolaja Vasiljeviča Krylenka, ki je poleg Ljenina in Trockega najmarkantnejša osebnost v Rusiji med boljševiki. Rodil se je leta 1885 v smolenski guberniji ter je študiral na lublinski gimnaziji. Tako po maturo je stopil v službo revolucionarskih socijalistov in je bil za nekaj časa izključen iz petersburškega vseučilišča. Leta 1905 je stopil v boljševiški tabor in odsihmal je deloval neumorno za svojo stranko. Kmalu je postal jako popularen v celi Rusiji. Vsled svojega revolucionarskega rovanja je moral zapustiti Peterburg in se je preselil v Moskvo. Ali kmalu se je vrnil v glavno mesto, kjer je agitiral in govoril v raznih društih in na shodih pod izmišljenim imenom. Zaradi govora, ki ga je imel v Kreptanovi tvornici, ga je ob sodilo vojaško sodišče z 51 boljševiki vred v težko ječo. Odvetnikoma Sokolovo in Turatinova se je pozneje posrečilo, da je bila ob sodba razveljavljena. Ko je dovršil vseučiliške študije, se je Krylenko vrnil v Lublin. Tu je pisal znanstveno delo: „Preiskava ortodoksije“, kjer ostro napada marksizem in sindikalizem. V tej dobi se je trudil dobiti docenturo posvetnice na kakšni ruski univerzi. S svojo stranko se je spril in je deloval bolj in bolj na znanstvenem polju. Leta 1913 je bil vsled svojih revolucionarskih spisov obojen v ječo ter naposled za dve leti pregnan v Harcov. Na tamošnjem vseučilišču je napravil državno preizkušnjo z odliko. Ali oblasti so ga nadzorovale in opazovale ter mu onemogočile vsako revolucionarno delovanje. Zaradi tega je ušel dva meseca pred vojsko v Švico, kjer je ostal celo leto. Potem se je vrnil pod nepravim imenom v Moskvo, ali vrhovni poveljnik ga je dal takoj odvesti v ječo. Šest mesecev je zdihoval v zaporu. Na vse zadnje so ga vtaknili v armado in z dostojanstvom rezervnega častnika poslali na fronto. Njegov polkovnik je našel pri njem sumljiva pisma, na kar je nanj ostro pazil. — Toliko, da je nastala revolucija, pa se je Krylenku posrečilo, da je dobil zaupanje v 11. zboru, ki ga je bil nato izvolil za prednika vojaškega odbora. Ali svoje časti je kmalu izgubil, ko je v odboru vojna struja zmagala nad pacifisti. Prvega kongresa vojaških odborov se je udeležil kot zastopnik vojakov boljševikov. Kerenškij ga je obsodil na dva meseca ječe, iz katere ga je šele vojni minister Verhovski osvobodil. In 25. oktobra je že prav malo manjkalo, da ga niso zopet vtaknili v ječo, ker ga je smatral Keronski za svojega najopasnejšega in najsmeljšega nasprotnika.

Zaplenjeni snežni mož. Neka „delikatna“ zgodbica se je v moravskem mestu Kunstadt dogodila. Tam se je pričakovalo „rekvizitsko“ komisijo in vsakdo je skušal rešiti, kar je bilo za rešiti. Neki kmet bi bil rad dva meterska centa žita in kos okajenega mesa pred strogimi očmi komisije skril. Ni vedel, kam s tem blagom. Nakrat je opazil, da so otroci na dvorišču zgradili snežnega moža. Padlo mu je v glavo: Vreča z žitom in meso se je obdal s snegom; otroci so bili z veseljem pri temu in kmalu je bil novi snežni mož zgrajen. Briltni kmetički čakal je zdaj mirno stvari, ki bodejo prišle. Kako naj bi se sumilo, da je v snežnem možu kaj

skrito! Ali stvar je imela vendar drugo plat! Župan mesta se je pridružil komisiji; njegov nos je postal nakrat nemiren, iskal je okrog, dokler . . . župan se ni mogel upirati, sunil je v snežnega moža in glej — iz njegovega trebuha je prišel kos celo že okajenega mesa. Konec dogodbice ni več tako smešen. Kajti zdaj se je pričela tudi komisija za čudnega snežnega moža zanimati . . .

Trgovske mornarice evropskih držav. Največjo mornarico sveta ima seveda Angleška, ki poseduje 36.406 bark (in sicer 12.144 bark na jadre in 14.262 parnikov). Potem pridejo združene države Severne Amerike z 16.371 bark na jadre in 1.383 parnikom. Francoska poseduje 14.910 bark in 8.054 parnikov. Norveška skupno 6.859 bark, Italija 5.690 bark, Japonska 5.418, Nemčija 4.156, Danska 3.971, Rusija 3.188, Švedska 2.987, Finska 2.645, Avstrija 1.687, Španska 1.051, Ogrska 191 itd.

Razvoj železnic. V par letih praznoval bode svet 80. rojstno leto parne železnice. Kakor znano, zgradil je Georges Stephenson prvo parno mašino za voziti. Pač malo kakšna iznajdba je imela tako blagodejne posledice in si je tako hitro svet priborila nego ta. Najstarejši model zgradbe take vozne mašine na paro je napravil Sir Isaac Norton že leta 1680. Ali praktično se ta model ni nikdar izkušal in nima torej večjega pomena. Leta 1784 pa je presenetil neki Murdock svet z modelom male lokomotive na tri kolesa, ki je po ravnom prav dobro vozila. Pa tudi ta model se praktično ni nikdar uresničil. Sele Angleži so praktično hoteli vpričanje parne lokomotive rešiti. Med mestoma Manchester in Liverpool obstajal je velikanski promet s parolo, kateremu niso zadoščali ozki kanali in ceste. Že leta 1821 se je sprejel zato načrt, zvezati mesta s progo na šine. Inženjerji Stevensonovi se je izročilo izmerjenje proge. Ta modrijan pa je zezidal med Stocktonom in Darlingtonom l. 1825 železnicu, po kateri se je njegova lokomotiva prvič dne 27. novembra peljala. In iz te skromne prve mašine se je vso železničarstvo razvilo.

Varstvo konjev. Dansko društvo „Konjsko varstvo“ sestavilo je sledete določbe za ravnjanje s konji: 1. Skrbi, da bode konjska oprega (Geschirr) dobro sedela, da ne bode nikjer tiščala ali ribala. 2. Umij oprego redno v mlačni žajfnati vodi; kadar je napol suha, namaži jo z mark-oljem, konjsko mastjo ali pa lanolinom, kateremu primeša nekaj terpentina. 3. Kadar pelješ konja h krmiljenju v hlev, vzemi vedno oprego proč. 4. Treba je vedno kožo tam preiskati, kjer leži oprega. Ako je koža na tem mestu le mokra od potu, obribaj jo s trdim platenom ali pa z mehkim snopom klasja. Ako pa je koža zmučena in mehka, očisti jo temeljito z lahko lizolovo vodo, lahko kreolin-vodo ali žganjem; potem jo potom čopiča namaži z mešanicami, ki obstoji iz ednakih delov glicerina in aloe-tinture, bor-kislega glicerina ali kakšnega sličnega zdravilnega sredstva; pod oprego položi mehko platno ali pa, kar je še bolje, debelo gumijevno platno, seveda le na mestih, kjer se dotakne oprega konjskega telesa. 5. Ako se mora noge konja čistiti, polij jih v smeri dlake z vodo, najbolje s pomočjo cevi, to pa tako dolgo, da izgine vsa umazanost. 6. Ne obribaj noge konja do suhega, predno niso popolnoma čiste, drugače vtisneš umazanost v kožo. 7. Ako nimaš časa za temeljito snaženje konja, potem preloži sploh snaženje za pozneje. Kajti nepopolno snaženje je bolj škodljivo nego umazanost sama.

Prvaški listi so grozovito razburjeni in se zaganjajo v grofa Czernina kakor razjarjene ose, to pa zaradi njegovega krasnega govora. Po mnenju teh slovenskih „Masarykov“, kakor jih je minister Czernin pravilno označil, bi morala vlada še lepo klobuk potegniti pred vsakim veleizdajalcem in mu morda še penzijo plačati, ker tako pridno rujejo na temeljih države. To razburjenje in ta gonja zoper velezasluženega ministra je v svojem bistvu smešna in podla. Smešna zato, ker vendar možaki okrog „Gospodarja“, „Straže“ ali „Slovenca“ ne bodejo moža vrgli, ki ima največje zasluge nad mirovnim uspehom.

Sicer se nam zdi, da se jih grof Czernin res grozovito boji, — kakor se boji palača kužeka, ki ob njem omogluje noge dvigne. Podla je pa ta gonja tudi. Kajti zakaj se vsa ta podivljana topla jezi in dela užaljeno? Grof Czernin je dejal, da je ljudstvo pošteno avstrijskega mišljenja in le nekateri voditelji so strup, so „Masaryki“, ki tvorijo javno nevarnost. Kar je pošteni Slovencev, naj se torej združi, da to ljudstvo veleizdajstva iz svoje njive iztrebi! To je pravilna pot. Zdaj, ko je minister grof Czernin vsej javnosti z ojstrimi besedami oči odpril, zdaj se bode kmalu opazilo, da je prokleto malo resničnih Korosevih pristašev in da še ti zdaj povijajo glave od strahu in sramote. Vun s ljuliko, ki jo je nasejal ponoči hudobni „jugoslavenski“ sovražnik na naši njivi!

Borov plot. (Kieferzaun.) Različna tvarina se dandanes že rabi za plete. Ta si kupi krajce ali „švarkline“, da si naredi še ceni plot. Drugi zopet deske ali „blanje“, tretji „late“ ta si omisli žično ograjo s postavkom iz cementa, drugi zopet železno in tako naprej, vsak po svoje. Kar se pa plota tiče, mislim, da je najboljši, najtrpežnejši, najcenejši in tudi najlepši, v vsakem gospodarskem oziru najprikladnejši plot iz črnih borov ali „Schwarz-Kieferzaun.“ Tak plot je prvič dovolj gost, dovolj visok, primerno širok, ne zaredi se v njem nikaka golazen, še tisti ne gnezdi radi v njem. Posebej je pa tak plot priporočati čebeljarjem za ograje, in sicer zato, ker je taka ograja lahko dovolj visoka ter na tak način varna za človeka in živino pred čebeljakom, nakar se tudi postava za varnost življenja strogo glede čebelj naslanja. Drugič je pa tak plot priporočati, ker različni tiči, kakor veliki skrapkeri in drugi ne nabadajo čebel na bore, ampak le na glog (Weißdorn), trnino in drugo. Kér nam tiči pri čebelarstvu itak dosti škodujejo, da hrustajo čebele v zraku, odnosno jih na trne pribadajo, je tedaj timboli tak borov plot priporočati. V jeseni se skopa jame, 30 cm široke in 40 cm globoke. V spomladni se zasuje na enak način, kot za sadno drevje. Potem se dve- in triletne mladike po 20 cm v dveh ali treh redih tako-le zasadijo:

. 20 cm . . . ali . . . med tem, ko je red
. 20 cm . . .

od reda zopet 20 cm oddaljen. Navrh se še droben gnoj raztrosi, kasneje se z gnojico zaliva. Ko doraste primerno visoko, se prikrajša ali „štuka.“ Sadike se dobijo v gozdarskih šolah po kake 4 K za tisoč sadik, s katerimi je mogoče 100 m dolgo ograjo narediti.

Največje stvari na svetu. Največji viseči most na svetu je oni med Novim Yorkom in Brooklynom. Dolgost tega mosta znaša 1674 metrov — Največji teater sveta je nova opera hiša v Parizu. To poslopje krije 1:2 hektarjev zemlje; njegova vsebina je 150.000 kubičnih metrov. Koštala je zgradba čez 88 milijonov frankov. — Največji vulkan (gora, ki bljuje ogenj) je Popokatepetl, ki je 5340 m visok. Gora se nahaja v Mehiki. — Najvišja železna zgradba sveta je Eiffelov stolp v Parizu; 302 metrov meri visokost. — Najvišja cerkev je minster v Ulmu; ta cerkev je 165 metrov visoka. — Najdaljša zgradba je kitajski zid, ki je bil 220. leta pred Kristusom zidan. Dolg je ta zid čez 2450 kilometrov. Sedidan je bil v obrambo proti roparskim napadom Tatarov. — Najglobljši rudokop je Lambertova premogova jama v Belgiji. Jama gré 1188 metrov globoko. — Najvišje drevje so Mamutove drevese v Kaliforniji. Visoko je med 90 in 100 metrov. — Največja knjižnica je narodna biblioteka v Parizu, ki obsegata 1½ milijonov knjig, 300.000 zvezkov in 175.000 rokopisov, 300.000 kart in 150.000 medalj ter denarjev. — Največja puščava je Sahara v Afriki, ki krije 5 milijone kvadratnih kilometrov in je 5800 km dolga ter 1450 km široka. — Največji zvon sveta je „veliki zvon“ v Kremlju v Moskavi. Teža mu je 4320 centov. Visok je ta zvon 7 metrov, spodaj pa meri 20 metrov.

Zidje v ruski revoluciji. Glasilo židov v Pragi, „Rozhled“, je objavilo vsebnega pisma naslednjo informacijo o židovih židov v Rusiji napravljeno revoluciji. Židovstvo boljševikov ima v rokah židov Stein. Za cesarske vlade in pogrom je nadel priimek Trockij, ki mu je pravilno bojšel. V trojici Ljenin-Trockij-Lunačarski je v istini samo prva dva, zakaj Ljubčič na Fčarski, minister omike, je plemič, raboči južnem dekadentski estetik, tako komična priča, kakor težko katera izmed onih, ki jih je del gospod Brouček na mesecu. Ljubčič sam sklad, duh, mislec, mojster v logici, čim prenaša Trockij teorijo v praks. Zadnjem človek iznadljive situacije ter si v pomenu Tone Kralj v najbolj kritični situaciji. In Tariči se imata v službi še druge žide, nižje sarže, mons se čim se oblači Ljenin v plašč cerkvene urane po stojanstvenikov, je Trockij s svojimi posredovalci vršnjoči organ njegove volje. Med njimi zatem tudi taki značaji, ki se dobrajo in sladko so „bar narodu, vojakom in sodrži. Če pa se govori“ To da je med boljševiki mnogo plačanih židov, hujščev misli se v Rusiji nikdar na voditelje, amfaniške na njih pomočnike. Židje v obliju voditeljev Franco Lahko se reče tudi „židovski dvorjanji“, staro priljubljeni med ljudstvom. Najmanj misli kak zanje ostali židje. Bila bi pa velika zmota, zato zavrti zlo boljševikov za delo židov. Razenju, židovstvo v svoji celoti je nepobitni nasvetnik židov boljševikov. Ena strujo židovske namirnice stavljajo bunt; to je socijalistična organizacijska židovskih proletarcev iz vseh krajev, temelj k žive v skupinah. Buntstje so nepravilno najhujščev Boljševikov in njih prvak Lieber je bil zato živ, izmed prvih žrtv Leninovih. Drugo ogredo, da zacijo tvorijo zionisti in tudi ti so najnajvišji sovražniki boljševikov, dasi ne nastopajo v dalmati svih njih dnebi boljševiške strahovlade javnopravila, dajnjim. Židje srednjega in bogatega stanovstva k tvojijo lastne organizacije, temelj so življenju z občanskih političnih strank. Največ jih je bilo in jih je v stranki kadetov, kakor bilo največ čeških židov v realistični strani. S tem je tudi povedano, da ne gre Leninom in Trockim. Boljševiki so tudi najrazličnejši ljudje. V njih ne najdemo skrajnih socialistov in delaycev, temelj vojaške uskoke, delomržno druhal ter zlobnega. In v tej mešanici ni niti najmanj entencev. Boljševiki so sprejeli črnost, mirno, samo da bi bila stranka veliko številna. Umeje se samo ob sebi, da je zidi mnogo zarotnikov, ki delujejo za vitez carstva in da imajo bogate podprtosti v najvišjih krogih. Ti židje si dovoljajo zlajpazdaj radost in veselje za poskušaj. Že zdaj so aranžirali po nekaterih židovske pogrome. Boste že videli kakšen konec, jaz vam tako povem, da bodo na židje plačali!

Zadnji telegrami.

Avtstrijsko uradno poročilo od sreda.

K.-B. Dunaj, 3. aprila. Uradno danes razglasila:

V dolini Etsche bile so italijansko-pozvedovalne čete zavrnjene.

Sef generalstaba

Nemško uradno poročilo od sreda.

W.-B. Berlin, 3. aprila. Iz vega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojnišče. Časovno življenje bojnega boja pri in južno od Lense. Bojni fronti ostalo je čez dan bojevno in vanje na artillerijski ogenj in pozivedovanje boje omejeno. Neki ponočni sunek angleških kompanij proti A yete bil je v protisu zavrnjen. Z močnimi silami napadel je sravnjen zvečer Mouelave in potrebuje Luce: bil je pod težkimi izgubami napaden. Z naglim napadom postavili smo last visočine južno-zapadno od Morenila. Uničenje Lavna po francoski artilleriji trajalo je naprej. Pred Verdunom v srednjih Vogezech se je artillerijsko de-

oživelj. Južno-zapadno od Hirn-
a prinesel je uspešni sunek vjetre.

Prvi generalkvartirmožster
Ludendorff.

Nemci na Finsku.

K.B. Berlin 3. aprila. Deli naših po-
prih bojnih sil so danes zjutraj po težav-
stveni skozi ledena in minka polja, za-
mre na Finsku določene čete v Hangö
ite znamen Finsku izkrcale.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Hujskač dr. Korošec.

Zadnjici imel je „jugoslovanski“ polbog
Korošec v Ljubljani svojo komedijo,
kateri smo že itak poročali. V hotelu
Dion so mu ljubljanske srajce izročile
dane podpise za „jugoslovansko državo.“
iztemu je dr. Korošec imel „lepi“ nagovor,
sicerem je med drugimi neslanostmi dejal,
tačno „barbarski Nemci naši največji sovraž-
niki.“ To nesramnost si upa ta blazni po-
niki hujskač seveda le na podlagi svoje
pašniške imunitete izreči. Torej Nemci, ki so
jevfranci, Angleži, Srbi, Italijani, ki ho-
ničasto in mogočno Avstrijo z zombi raz-
ajoči kakor tigri, — Nemci, ki so naši
nati zavezniki, ki so pod dr. Koroščevem
skenu „največji sovražniki.“ Da se takemu
rotiscaju jezik ne zlomi: Tisti Nemci, ki so
redami rama ob rami borili na Ruskem na-
cijiskem, na Rumunskem in na Italijanskem,
kjem ko so imeli sami vse polno največjih
eljnjihovih sovražnikov, ti Nemci so torej
korošcu, ki je „duhovnik“ menda samo
da mu k vojakom ni treba iti, „naj-
večji sovražniki“. Ljubljanci pa so verno
čašali svoje meglene glavice. Pomisliti bi
četrali, da bi danes v Ljubljani morda že
neento kuhal, ko bi jih naši junaški vojaki
ampak z nemškimi zavezniki ne vrgli tako
ječ nazaj. . .

Mir na vzhodu.

Graf Czernin se je pečal v svojem go-
zdu z mirom na vzhodu. Rekel je: „Miri z
mirom bodo sledile prijateljske sosedne
zemlje. Malenkostne izpreamembe meja niso
ene aneksije, gre za skoraj neobljudena
zemlja v vojaške varnostne odredbe. Zajam-
evarstvo in pospešitev eminentno važne
svinske plovbe na Spodnji Donavi in za-
jedno Železna vrata. Meje so se pomaknile
v višine Turnu Severina, proti letni najem-
i 1000 levov smo vzel v najem dragocena
stanišča navedenega mesta in obrežni pas,
leži med Verčiorovo in novo mejo; končno
so si pridobili najemninsko pravico otokov
v sredini Mare, Corbu in Simianu; v prostoru
enogokopov pri Petrosenyu smo več kilo-
metrov moje premaknili, vsled česar je naš
amic, ki nadvaldaje prelazu Szurduk; pre-
gokopni revier je zato bolj zavarovan.
Szeben in Fogaras dobita povprečno 15
kilometrov široko novo varnostno mejo. Pri
važnih prelazih, kakor Predeal, Bodz-
dimes, Sekas in Tölgyes se je nova meja
za daleč na rumunska tla premestila, kakor
zahtevajo vojaške koristi. Kot treh dežela
ipade nam, kar omogočuje varno zvezo med
ugarsko in Črnicami. Premestitev meje vzhod-
no od Črnic naj u uspehom varuje deželno
varno mesto, ki je bilo do zdaj izpostavljeno
padom.

Loterijske številke.

Dunaj, 27. marca 1918: 58, 39, 55, 83, 11.
Junaj, 23. marca 1918: 62, 37, 24, 45, 16.
Ist, 20. marca 1918: 33, 18, 71, 29, 5.
Junc, 30. marca 1918: 70, 36, 2, 86, 88.

Znana eksportna firma Max Böhnel, Dunaj, IV. Margaretenstrasse 27/51 uvedla je novi, kako praktični ročni žitni
kot, s katerim se zamore žito grobo ali fino na moko zmleti. Mil-
itski hiši toplo priprorčati.

Med. univ. Dr. Karl Flick

se je vrnil in ordinira kakor preje Kärntner-
straße št. 10, I. nadstr. v Mariboru.
Ure za stranke dopoldne od 8.—9. ure, po-
poldne od 1.—3. ure. Ob nedeljah in praz-
nikih le dopoldne. 164

Pege.

Za odpravo **pega** se raznovrstna sredstva rabi. Vsa
ta sredstva temeljijo na istem principu, da se pege s
sredstvom blede napravi. Ta način je napačen. Ako se
hoče pege odpraviti, potem ne zadostuje izbledenje, ker
iste pri odmoru v rabi dotičnega sredstva se zoper poj-
avijo. Mora se jih torej popolnoma uničiti. Umetna od-
prava pega, ilekov in miteserjev je le mogoča s tako
zvanou **Santo-kremo**. Obraz se vsak dan s to kremona
nameže in potem s **Santo praškom** izmije. Pege se
s so senzacionalno kremo v kratkem času **popol-
noma odpravi** in pokaže lepi, belo-rdeči lejti. Ta
krema je po navodilu univ. profesorja dr. Hager naprav-
ljena. Postavno varovana je tudi danes edino garantirano
učinkujoče sredstvo ter popolnoma neškodljiva. Ena doza
zadostuje popolnoma. Cena 5 K. Po pošti 95 več.
Vsaki kremi se priloži navodilo ter vrečica praška za-
stonj. Diskretna razprodaja. Se dobi po pošiljatvi svote
v pisemski znakih, po poštni nakaznici ali po pov-
zezu J. Kukla, Prag, Perligasse 31. 155

Stacunar R. Wratschko v Ptuji oddaja

Senovo, runkovo in deteljno seme, olje za
stroje in mline, mast za voze in črevlje,
kremo, drete in pop za črevlje, gurte, biče,
strike, strange, kontare, povezitnike, žepne
in cepilne nože, britve, škarje, fajfe, toke za
:: denarje, harmonike itd. :: 165

Učenec

zmožen obeh dežel-
nih jezikov, se pod
dobrimi pogoji takoj
sprejme v špecerijski
trgovini **Machalka &
Korsche v Ptiju.** 154

Achtung!

In der slowenischen Presse wie auch in
mündlicher Agitation der südlawischen
Gruppe wird das Gerücht verbreitet, daß die
Massendeputation der Bürgermeister und Ge-
meindevorstände zu **Sr. Majestät dem Kaiser**
nicht bewilligt und infolgedessen nicht statt-
finden wird. Wir wollen unsern erhabenen
Monarchen nicht in das politische Getriebe
ziehen. Trotzdem aber müssen wir erklären,
das jenes Gerücht **vollkommen erfunden ist.**
Die Deputation wurde von Sr. Majestät in
aller Gnade bewilligt. Den Zeitpunkt werden
wir den Vertretern **rechtzeitig schriftlich
mitteilen.**

* * *

Pozor!

V slovenskem časopisu, kakor tudi v
ustmeni agitacijski jugoslovanske skupine se
razširja govorica, da se **velika deputacija žu-**
panov in občinskih predstojnikov k Njeg. Vel.
cesarju ni dovolila in da se ne bode vršila.
Mi nočemo prevzetenega vladarja v politično
gibanje vleči. Vkljub temu pa moramo izja-
viti, da je ta govorica **popolnoma izmišljena.**
Deputacija je bila od Njeg. Veličanstva v
vsej milosti dovoljena. Dan bodemo zastopnikom **pravočasno pismeno sporočili.**

Malo posestvo, krasna lega, 8 oralov, 30 minut od
mesta Ptuj (Mestni vrh št. 36), eno-
nadstropna hiša, veliko gospodarsko
poslopje, z opeko krito, se zaradi slučaja smrli prosto-
voljno proda. Vprašanja na g. J. Horwath, **Gradec,**
Glaicstrasse 43 a. 162

Prebarvajte si obliko, lister, volno, suknjo, platno i.
t. d. v poljubni barvi, z naj-
stanovitejšo barvo, katera tu-
di na solncu in po pranju stanovita ostane. Postavno
zavarovano neškodljivo. Že od 10 zavojkov naprej se
pošilja z poštnino in navodilom za K 1720. „**Mehlata**,
Graz, Steyergasse 60/II. Tudi slovensko dopisovanje. 161

Albert Münzer

parna žaga v Ptuju (Ragoznic)

kupuje vsako vrsto **trdega in mehkega lesa** v
vsaki množini. — Prevzame tudi rezanje ta-
kega lesa po jako nizki ceni. 153

Varujte

svoje vinograde, sados-
nice in vse rastline

pred listnimi ušmi, gosenicami in drugim mrčesom s
škropljencem z „Antifungin“-om ojačeno kalifornijsko
lužno vodo. Radikal, zanesljiv učink, nikako poškodo-
vanje rastlin, zelo štedilno, v inozemstvu preizkušeno
skoči več let s čudovit učinkom. **Cena:** 1 liter 12 K
(zadošča za 50 litrov). Izvirna posoda 3½ litra 32 K.
Pošilja po povzetju ali predplačilu **M. Jünker v
Zagrebu 12**, Petrinjska ul. 3 (Hrvatsko). Obširen pro-
spekt in porabno navodilo zastonj. 156

Izkuseni

mašinist

ali kurjač

se takoj sprejme. — Vprašanja na **Holzindu-
strie Karl Teppay v Celju.** 152

Kolarska delavnica

dobro idoča, odda se takoj v najem z orod-
jem in lesom, ali pa se proda. Prevzeti se
zamore tudi **dva učenca**. — Vpraša se pri g.
Andreas Kodba, kovaškom mojstru v Ptiju. 143

Kadilni tobakov

nadomestek 25 paketov K 7-60, vojna
pošta 60 vin. več. Denar je naprej vpo-
slati. **Josef Regner Dunaj, II. Ausstellungsstrasse 41.** 72

Franz Schönlieb

Gewehrfabrikant und
Besitzer, Ferlach,
Kärnten. 91

Direktni nakupni vir za ma-
dere lovške puške. Reparature
prenaredbe, strokovnajško, zla-
tne nove cevi z nedoseženo
sigurnostjo strelja in nova ko-
pila najencijo. Ilustrovani cenik brez stroškov.

120

Jaboljka

v vsaki množini se
kupujejo od g. **Jakob Taxbacher**, gostilnič-
čar, grad Sternthal
pri Ptiju. 142

Kakor v živiljenju velika prsna slika

po vsaki vposlani fotografski se dobi za
K 18 — po povzetju. Naročila prosi **M. Ernst, Gradec, Kloster-
wiesgasse 25, Parte** terre. 120

Kolarski učenec

zdrav in krepak, se
pri polni oskrbi takoj
sprejme pri g. **Franz Merz**, kolarski
mojster, Breg pri
Ptiju. 160

Lepa jaboljka

kupuje na drobno in
debelo **Josef Strobl**,
trgovina z delikate-
sami v Sternthalu. 15

Pozor, Avstrijci!

Vsacega nabiralca podpisov za „jugoslovansko deklaracijo“ naj se takoj naznani najblji-
njemu orožniku ali pa policaju, oziroma naj se
politični oblasti njegovo ime sporoti!

Mlinarji pozor!

Mühlerbeutel
pajtelje za mlinarje
se dobi pri

Slawitsch & Heller trgovina Ptuj v

70

Štajerc
petek, d
prihod

Brezplačno dobi vsakdo na željo

moj glavni katalog ur, zlatem,
srebrnem, godbenem blagu. Violin
po K 14, 25 in višje. Dobre
harmonike po K 16, 25, 35, 50 in
višje, dverstvene harmonike K 70,
80, 100, 120, trivrtine K 180, 200,
240, 280. Izmenjava dovoljena ali
denar nazaj. Razpošiljatev po pov
zeti ali naprej-plačilu po razpošiljalni hiši Hans Konrad, c
in kr. dvorni literant Brilx št. 1740 (Češko). 52

Lišaj

krasite, srbenje, garje in kožne bolezni odpravi hitro in sigurno
domače mazilo Paratol. Ne umaze, nima duha, se more torej tudi
čez dan rabiti. Mala posoda K 3'50, velika posoda K 6'—. Nadalje
pršek Paratol za varstvo občutljive kože, ena škatla 2 K 50 h.—
Dobi se oboje pri naprej-pošiljati svote ali povzetju na naslov:
Apotheke M. Klein's Paratol-Werke in Budapest VII-20.,
Rózsa utca 21. 472

Armadne ure na napestnik.

natančno regulirane in repasirane. — Nikel
ali jeklo K 25,— 30,— ali 35,—. Z radium
svetilom K 30,—, 35,—, 40,—. Srebreni ure
na napestnik (Zugarmbanduhren) K 50, 60
3 leta pisemne garancije. Razpošiljatev po
povzetju. Izmenjava dovoljena ali denar nazaj.
Prva fabrika ur HANS KONRAD, c
in kr. dvorni literant Brilx Nr. 1503
(Češko). Glavni katalog zastonj na poštne prosto. 387

Za kosmato blago in divjačino

kakor lisice, dihurje, jazbece, mačke, srne,
gamze, jelene, vidre, zajce itd. plačam naj
višjo ceno. Prijazne ponudbe in dopise se
prosi na Maks Stössl, trgovina z usnjem in
kožuhastim blagom, Celovec. 567

Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung)

službe, učence, stanovanja in posestva
v Ptaju

izvršuje
vse vrste posredovanja najbitreje.
Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Kdor hoče svoje posestvo ali obrat na Dunaju ali provinci
hitro in diskretno prodati, naj se obrne na
Handelsverkehrszeitung „HAVEG“, Wien, I. Giese
lastrasse 5, telefon interurban 8275, 169
in naj zahteva v svrhu ogleda ter informacije
bezplačni obisk našega strokovnega uradnika.

Vsaka žena čitaj
moje velezanimivo navodilo
za moderno negovanje
prs

Najboljši nasvet pri mehkosti
in slabosti prs.

Pišite zaupljivo na 157
Ida Krause, Preßburg, (Ogrsko), Schandstrasse 2, Abt. 109
Ne stane ničesar! 157

Išče se

najemnik (oficer)
mož in žena.
Vprašajte: Gostilna Straschill
Breg pri Ptaju. 141

,Asano!“
ma presenetljiv uspeh pri po
koncanju žóharjev (zakon, va
rovani) Ščurkov, mravelj itd. 1
zavojček stane 1 krona.

„Št. Valentino redilni
pršak za prašiče“
je edino uspešen pri prebavi
krme, zaradičega izredno redi
meso in tolščo. 1 zavoj stane 1
krona. Naroča se pri Josip
Berdaj, Ljubljana, Sežaj
ulica 18. Po pošti se po
šilja najmanj 6 zavojčkov.

500 kron

Vam plačam,
samo moj iz
tebretnik korone
n řia-bal
sam Vaša
kurja očesa,
bradavice in
tako kožo ne
odpravi v 8
dneh brez
bolečin. Cena ene posode z
garancijskim pismom K 2'75,
3 posode K 5'50, 6 posode
K 8'50. Stotero zahvalnih pi
sem. Kemény, Kaschau (Kassa) I.
poštni predel 12/614 (Ogrsko).

Ljudska kopelj mestnega

kopeljčič v Ptaju.

Čas za kopanje je ob delavskih od 12.
ure do 12. ure popoldne (lengajajo je v
12. do 1. ure naprej, ob nedeljah in
praznikih od 11. do 12. ure kopalne).

1 kopelj z vredno zrakov, kar za
Brasenštejd a zravo K 70.

Vsek svoj lastni reparater!

Moje Lumax ročno-Sivalno šilo ſije Štef Štihle kakor z
masino. Največja iznajdba, da zamore usnje, raztrgane
čevlje, opreme, kožuhe, preproge, vozne odeje, ſtole za
šotor, filc, kolesne mantejle, vrče, platno in vse drugo
močno blago same sešti. Neobhodno potrebno za vsakoč
gar. Izborna za rokodelce, kmete in vojake. Biser za
športne ljudi. Trdna konstrukcija, izredno lahka raba.
Garancija za rabljivost. Prekos vse konkurenčne izdelke.
Mnogo počivalnih pism. Cena kompletnega ſivalnega
šila z cvrinem, štrimi različnimi ſivankami in na
vodilom K 4'—, 2 kosa K 7'50, 3 kosi K 11'—, 5 kosov
K 18'—. Razpošilja poštne prosto, se da denar naprej
pošle; pri povzetju poštne ekstra, na bojišče le proti
naprej-plačilu po Josef Pelz, Tropppau 122, Olfuzer
strasse 10. Naprej-prodajalcu dobijo rabat. 32

Raztrgane nogavice in zokni se zamore na
praviti z novim prednjim delom zopet brez
napake kakor nove (se zamorejo nositi tudi
pri nizkih čevljih) 3 nogavice ali 4 zokne
dajejo 1 par. Svari se pod manjvrednimi po
narejanji. Poštna razpošiljatev po povzetju.
Postavno zavarovano. I. Marburger Strumpf
mechanik, Walpurga Omann, Maribor, Burggasse 15

Prevzetje za

Ptuj: brata Slawitsch, trgovina v Ptaju.
Celje: Anna Staudinger, Celje, Bahnhofg. 9.
Šoštanj: Josefine Simmerl, trgovina z
mešanim blagom Šoštanj. 96

Čez 1.000.000 mojih
ročnih šil 56

v rabi. Praktično orodje za vsakogar za lastno krpanje
usnjatih stvari, oprem, jermenov, čevljev, pihalkov, jader,
vreč, voznih plati itd. Važno za vojake. Naprej-prodajalcu
rabat. Cena kompletnega šila pri naprej-plačilu K 4'70 in
pri povzetju K 5'—. Na bojišče le pri naprej-plačilu.
P. E. Lachmann, Dunaj IX, Mosergasse 3, Abt. 113

Miši-podgane-ste nice ščurki

Izdelenje in razpošiljatev preizkuš, radikalno učinkujočega uničevalnega sredstva, za katero dohajajo vsak dan zahvalno pismo. Za podgane im miši K 5'—; za
ščurke K 4'50; tinkura za stenice K 2'—; uničevalce
moljev K 2'—; pršek proti mrčesom K 1'50 in K 3'—;
sem spadajoči razprševalcev K 1'20; tinkura proti ušem
pri ljudeh K 1'20; mazilo za uši pri živini K 1'50; pr
šek za uši v obliki in perili K 2'—; tinkura za bolhe
pri vseh K 1'20; tinkura proti mrčesu na sadu in ze
lenjadi (uničev. rastlin) K 3'—. — Posilja po povzetju
Zavod za pokončevanje mrčesa M. Jünker, Zagreb 12,
Petrinjska ulica 3. 114

Velika žlica za župo

iz srebra z graviranjem „E. F.“ je bila v
sredo, dne 20. t. m. v Stacheldorfu ukraden.
Kdor zasači tata, dobi 100 kron plačila od
lastnika Georg Koroschetz, posestnika in kr
marja, Stacheldorf 17 pri Ptajuški gori. 149

Jabolka, jabolčni in sadni jesih

kupi trgovina Brider Slawitsch, Pt

Naroč
strijo :
8 krot
4 krot
2 krot
in v
celo le
pol leta
Naroč
naprej
vilke s

Avtomatični lovilec za podgane

K 5'50, za miši K 4'—, vlovi brez nob
do 40 cm. v eni noči, ne zapusti da
se postavi sam. Past za Ščurke, Ščur
soč Ščurkov in Rusov v eni noči, po
povzetju, poštne 80 vin. Exporthaus Tintner,
Neulinggasse Nr. 26/P.

Uredni
niščivo
Ptuju,

CUNJE vsake vrste, jute, odpad
novega suknja, krojaški ost
ki, raztrgane nogavice, na
trgane obleke gospodov
žensk, stare posteljske odeje, kosti,
konjske repe, svinjsko
dlako, kožuhe zajcev in lesic
kupuje po najboljših cenah

M. Thorinek & Co., Celje

Trgovci in krošnjari dobijo posebne cen

Zitni ročni mlin

Moj originalni
ročni mlin je
primeren za gru
tanje in fini
vsake vrste na
nostavne ali top
peljave, ploče na
je se dajo izmenje
iz celotnega na
in celo pri ne
rabi skoraj nepo
vsako hišo. Nek
ročno kurbo in
obrat, teža 7 kg.
Model 5 z ročnim
lesom za večji
žitljivosti. Dan
ne je poizvedljivo
po generalnem zastopu
Max Böhnel, Wien, IV., Margaretenstr. 1

KOSE!

Kdor hoče imeti
KOSO

s katero se ni treba mučiti ter se la
enkratnim klepanjem z lahkoto kosi
vrste travo celi dan, naj se obrne na
J. Krašovic v Žal
katera ima edino zastopstvo svetovno
kos znamka „Poljedelsko orodje“ in jih
več tisoč razpečala.

Za dobro kakovost se jamči

Cenik na zahtevo brezplačno.

Cene najnižje!

Najnovejši

Računa

ali

računski podklade

v katerem se nahaja

vse v kupilo in prodajo potre

že natanko preračunjeno.

Izdaja v kronske veljavni. Po

zetju K 1'60

Celovec. Tisk in založba

Leona star.